

MEDIJI O ZDRAVSTVU

sreda, 25. septembar 2019.godine

RTS- Lončar obišao zdravstvene ustanove raškog okruga

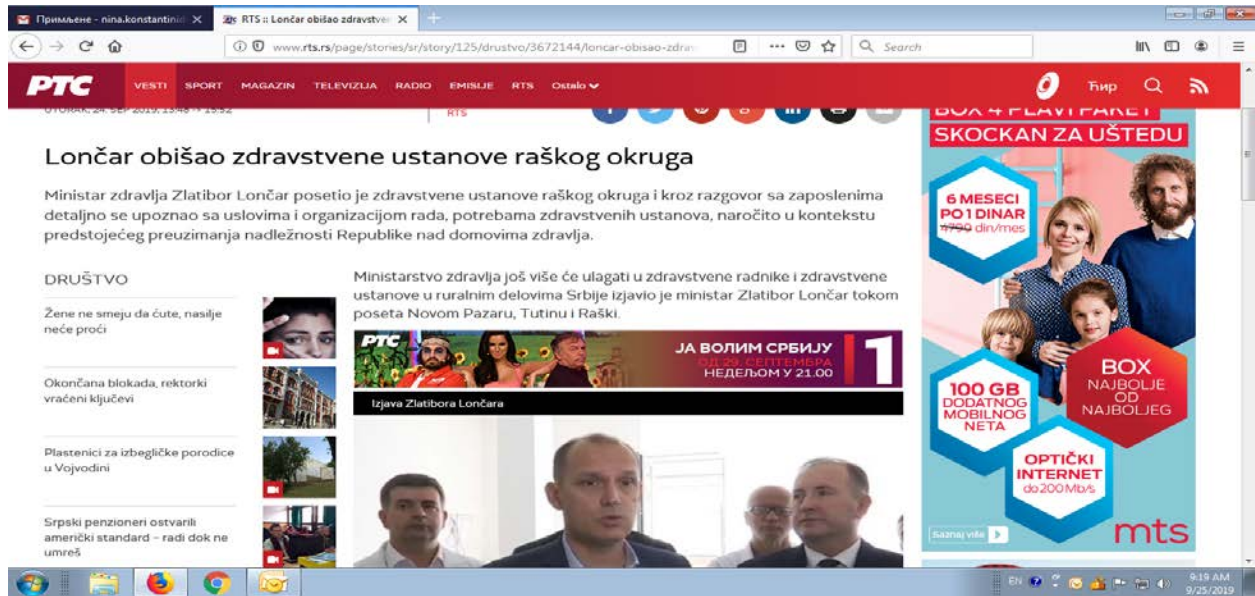
RTS- Koji su simptomi autizma

RTS- Vantelesnom oplodnjom u Valjevu rođeno skoro 400 beba

RTS- U pančevačkoj bolnici posle tri decenije nešto novo

BLIC- EVROPSKA PRESTONICA VIŠEPLODNIH TRUDNOĆA U ovom srpskom gradu za osam meseci čak 140 porodilja
RODILO BLIZANCE

DNEVNIK- U Srbiji sve manje beba koje majke doje

Lončar obišao zdravstvene ustanove raškog okruga

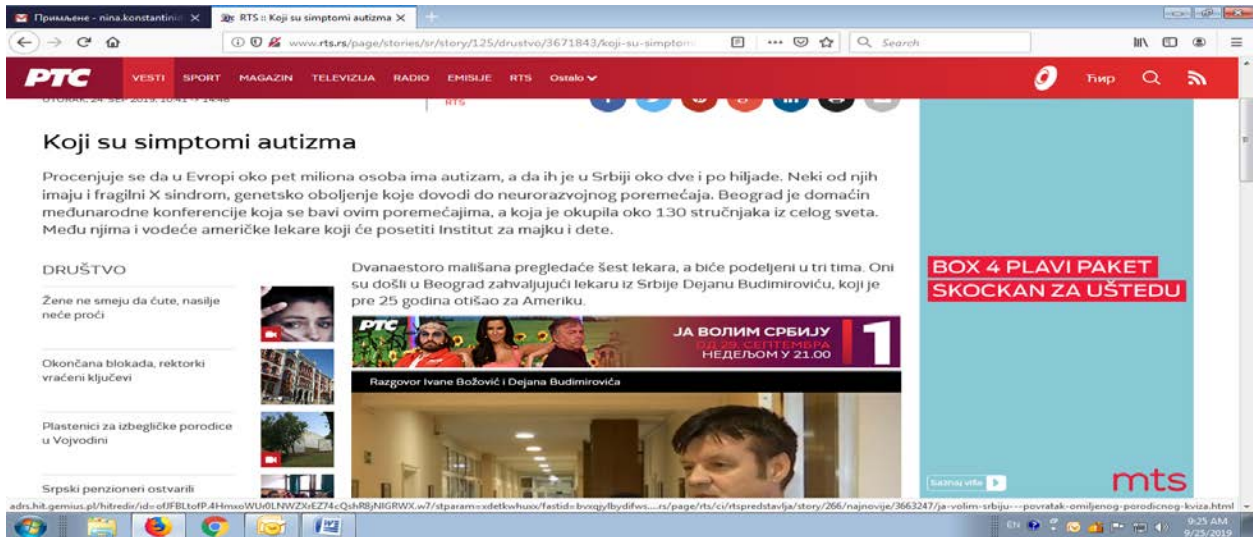
Ministar zdravlja Zlatibor Lončar posetio je zdravstvene ustanove raškog okruga i kroz razgovor sa zaposlenima detaljno se upoznao sa uslovima i organizacijom rada, potrebama zdravstvenih ustanova, naročito u kontekstu predstojećeg preuzimanja nadležnosti Republike nad domovima zdravlja.

Ministarstvo zdravlja još više će ulagati u zdravstvene radnike i zdravstvene ustanove u ruralnim delovima Srbije izjavio je ministar Zlatibor Lončar tokom poseta Novom Pazaru, Tutinu i Raški.

"Mnogo je ljudi zaposleno ovde i lekara i medicinskih sestara, dato je dosta specijalizacija ali vodimo računa da kontrolišemo sistem i da ne ostanemo bez kadra što se mnogima dešava u regionu i Evropi . Sami znate kakva je situacija, mi ne možemo da zaustavimo ljude da odlaze ali možemo da poboljšamo uslove povećanjem plata, povećali smo drugi put ove godine plate medicinskim sestrama i lekarima", rekao je Lončar.

Opšta bolnica U Novom Pazaru primer je težnje ministarstva da značajno smanji odlazak pacijenata na intervencije u velike medicinske centre ali i uspešne saradnje velikih i malih medicinskih ustanova u cilju obuke i zadržavanja budućih medicinskih stručnjaka.

Tokom obilaska, Lončar je razgovarao sa pacijantima i građanima, u cilju unapređenja kvaliteta zdravstvenih usluga kao i boljeg funkcionisanja zdravstvenih ustanova naročito u kontekstu predstojećeg preuzimanja nadležnosti Republike Srbije nad domovima zdravlja.

Koји su simptomi autizma

Procenjuje se da u Evropi oko pet miliona osoba ima autizam, a da ih je u Srbiji oko dve i po hiljade. Neki od njih imaju i fragilni X sindrom, genetsko oboljenje koje dovodi do neurorazvojnog poremećaja. Beograd je domaćin međunarodne konferencije koja se bavi ovim poremećajima, a koja je okupila oko 130 stručnjaka iz celog sveta. Među njima i vodeće američke lekare koji će posetiti Institut za majku i dete.

Dvanaestoro mališana pregledaće šest lekara, a biće podeljeni u tri tima. Oni su došli u Beograd zahvaljujući lekaru iz Srbije Dejanu Budimiroviću, koji je pre 25 godina otišao za Ameriku.

Dejan Budimirović kaže za RTS da će biti pregledana deca sa neurorazvojnim poremećajima.

"Tu je dijagnoza uspostavljena na osnovu analize krvi. Test postoji, radi se na Institutu za majku i dete. U ovom slučaju naš zadatak je da dalje unapredimo tretman ove dece tako što ćemo dalje profilisati težinu bolesti što uključuje da li ta deca i do koje mere imaju dijagnoze autizma", rekao je Budimirović.

Prema njegovim rečima kada ustanove da dete ima autizam slede intervencije logopeda i terapeuta.

Ističe da nema tretmana za uzrok ali da postoji sintomatski pristup.

"Sintomatski pristup u ovom slučaju znači da ako deca imaju poremećaj ponašanja, ako je problem njihove interakcije, onda deci treba pomoći da imaju veću pažnju, ako su agresivna ili sklona samopovređivanju da se to umanja ili spreči", kaže Budimirović.

Napominje da je veoma važno prepoznati rane simptome neurorazvoja poput poremećaja motorike.

"Ako deca ne prohodaju, nemaju prve korake kao što bi trebalo da ih imaju sa 12 meseci, obično 15, mogu da ih ne naprave do 24 meseca. Nemaju prvu reč sa 12 meseci, mogu da je nemaju do dve godine. Ne spajaju dve reči zajedno čak i do tri godine. To su kardinalni simptomi", zaključuje Budimirović.

Vantelesnom oplodnjom u Valjevu rođeno skoro 400 beba

Odseku za vantelesnu oplodnju valjevske bolnice danas je uručen inkubator, zahvaljujući sredstvima ministarstva za demografiju i populacionu politiku. Ministarka bez portfelja prof. dr Slavica Đukić Dejanović, istakla je ovom prilikom izuzetne rezultate i rad odseka za vantelesnu oplodnju u Valjevu, zahvaljujući čijem radu je za nepunih sedam godina rada rođeno 388 beba.

Prva beba rođena, zahvaljujući vantelesnoj oplodnji u odseku valjevske bolnice, napunila je nedavno 6 godina.

Jedini ovakav državni centar u opštoj bolnici, postao je prepoznatljiv po uspešnim metodama zamrzavanja embriona i jajnih ćelija. Sedam godina rada obeležiće sa većim kapacitetima zahvaljujući savremenom inkubatoru koji je obezbedilo Ministarstvo za demografiju i populacionu politiku.

"Računajući na nabavku jednog ovakvog aparata mi smo već unapred tražili od republičkog fonda za zdravstveno osiguranje da nam aneksom ugovora obezbede, omogućće da uradimo dodatnih 15 parova do kraja godine, što ćemo mi iskoristiti da ne pravimo veću listu čekanja za naše parove. Do kraja godine očekujemo i rođenje četristote bebe koja je nastala u našim laboratorijama", kaže dr Branko Budimirović, šef Odseka za VTO opšte bolnice Valjevo.

Biomedicinski potpomognuta oplodnja, jedan je od značajnijih segmenata za bolju demografsku budućnost Srbije. To se ogleda i u sve većoj saradnji države sa valjevskom bolnicom:

"Vi znate da smo mi 2018. godine izdvojili iz dosta skromnog budžeta tri miliona samo, ali zbog rezultata koje ste tada postigli i sa tom malom donacijom, ukupna izdvajanja u poslednje dve godine su preko 16 miliona. Ocenili smo da ne samo ovde u bolnici u odseku odnosno segmentu koji se bavi ovim značajnim poslom, već i drugim segmentima treba zapravo raditi na popravljanju populacione realnosti koju Srbija ima", kaže prof.dr Slavica Đukić Dejanović, ministarka bez portfelja zadužena za demografiju i populacionu politiku.

Podsticaji rada Odseka za VTO valjevske bolnice samo je deo šire strategije, popravljanja demografske slike u Srbiji, koja se u Valjevu realizuje kroz niz drugih zajedničkih projekata lokalne samouprave i resornog ministartva.

U pančevačkoj bolnici posle tri decenije nešto novo

Posle rekonstrukcije Interno odeljenje u Opštoj bolnici u Pančevu, dobija i novu opremu. Savremeni aparati omogućiće bržu dijagnosiku i bolje lečenje pacijenata, ali i efikasniji rad lekara.

Na ORL i URL odeljenje posle 30 godina stigli su novi aparati koji su neophodni za preventivne preglede i lečenje. Na ORL odeljenju godišnje se obavi oko 500 operacija i sada će zahvaljujući novom pultu lakše intervencije lekari moći da rade i u ambulanti.

"Možemo snimiti i pojasniti sliku i konzilijarno pregledati, a sad imamo i savremeni mikroskop koji je u rangu operacionog i mikro povrede možemo videti i koristiti ga u sudsko medicinskoj dijagnostici, pri nekim povredama bubne opne. Sve ovo nam mnogo ubrzava rad i mnogo nam znači", kaže Dr Veljko Božić, načelnik ORL odeljenja.

Na urološkom odeljenju dobili su savremeni endourološki stub koji ima veći ekran i bolju rezoluciju od starog, kameru koja daje mnogo jasniju sliku i led svetlo koje omogućava kvalitetno osvetljenje i manje

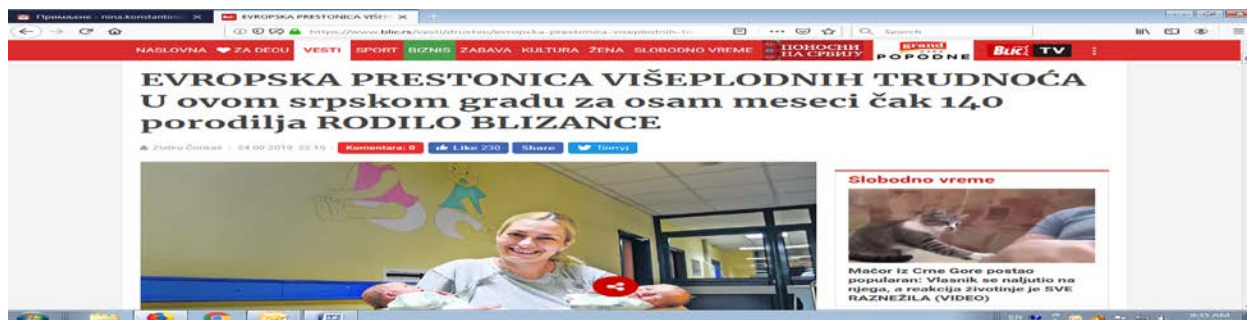
zagrevanje aparata. Veoma je značajno što su kupljeni i reoskopi i resektoskopi koji će omogućiti efikasnije i bezbolnije operacije prostate, mokraćne bešike i razbijanje kamenja u izvodnim sistemima bubrega.

"Imali smo jedan stari reoskopi i resektoskopi koji su već bili dotrajali, a sad imamo dva aparata i kad jedan stane imamo zamenu i nećemo zaustavljati proces. Urološko odeljenje ima 700 operacija godišnje, od toga 500 je endouroloških", navodi Dr Predrag Vujić, načelnik URL odeljenja.

Endourološki stub je mobilan i moći će da se koristi i na ginekološkom odeljenju, a opremanje bolnice nastaviće se i sledeće godine.

"Od toga kapitalna investicija je kupovina skenera, jer sadašnji koji radi je star i moramo da razmišljamo o obnovi i to nam je najvažniji zadatak za narednu godinu. Novi skener će nam omogućiti bolju dijagnostiku svih vrsta oboljenja", objašnjava Dr Slobodan Ovuka, direktor Opšte bolnice Pančevo.

Vrednost dobijenih aparata je 13 miliona dinara, a novac je obezbedio Pokrajinski sekretarijat za zdravlje.

EVROPSKA PRESTONICA VIŠEPLODNIH TRUDNOĆA U ovom srpskom gradu za osam meseci čak 140 porodilja RODILO BLIZANCE

Svaka 30. porodilja koja se porodila u Kliničkom centru Vojvodine, odnosno u popularnoj Betaniji, na svet je donela blizance ili trojke, a lekari kažu da taj trend raste.

Čak 140 parova blizanaca i 13 trojki rođeno je do kraja avgusta ove godine u Kliničkom centru Vojvodine. To je prema najnovijim istraživanjima Novom Sadu donelo titulu grada sa najvećim procentom višeplođnih trudnoća u Evropi.

Dr Stevan Milatović, supspecijalista fertiliteta i steriliteta u Klinici za ginekologiju i akušerstvo, popularnoj Betaniji, smatra da je porast obima i uspeha vantelesne oplodnje zaslužen za ovako veliki broj blizanačkih i troplodnih trudnoća i sa ponosom ističe da je ovaj rekord u Novom Sadu postignut u godini kada se obeležava 30 godina od početka primene postupka VTO u pomenutoj klinici.

– U poslednje dve godine je procenat blizanačkih i troplodnih trudnoća u opštoj populaciji značajno porastao pre svega usled povećanja uspešnosti i obima upotrebe VTO kao metode lečenja steriliteta. Do pre par godina blizanci iz postupka VTO činili su 45 odsto svih blizanaca dok su 55 odsto bili spontano začeti, a danas se ovo izmenilo tako da sada blizanci iz VTO čine preko 70 odsto svih blizanaca dok je za 90 odsto trojki zaslužna vantelesna oplodnja – objašnjava dr Milatović.

Napredak VTO zasnovan je na kontinuiranom radu i primeni najnovijih naučnih dostignuća, ali i na podizanju svesti o problemu steriliteta i veće dostupnosti VTO, koju sada finansiraju RFZO, pokrajina, ali i brojne lokalne samouprave.

- Prilikom spontano začete trudnoće šansa da se rode blizanci ili trojke iznosi svega jedan ili dva odsto. Sa druge strane nakon postupka VTO usled činjenice da vraćamo više embriona u matericu žene, šansa za blizance ili trojke može biti mnogo veća. Evropski prosek je 17 odsto blizanačkih trudnoća iz postupka VTO, a 0,5 odsto sa tri ploda. Kod nas je prosek 30 odsto blizanačkih i pet odsto troplodnih trudnoća iz postupka VTO – ističe dr Milatović i u šali dodaje da uskoro neće biti odeljenja u novosadskim osnovnim školama koje među đacima prvacima nema barem jedno dete začeto uz pomoć VTO.

On dodaje da su višepodne trudnoće visokorizične i da su brojni zdravstveni rizici po majku i dete značajno veći nego u jednoplodnim trudnoćama, i ovo se pre svega odnosi na prevremeni porođaj i sve negativne posledice koje on može doneti.

- Izuzetan napor celokupnog zdravstvenog sistema, pre svega perinatološkog nadzora ovih visokorizičnih trudnoća i rada neonatoloških službi zaslužni su za činjenicu da se uprkos svim rizicima u najvećem broju slučajeva ove trudnoće završe dobro i to je ohrabrujuće za parove. Osnovna načela medicine uče nas da svedemo rizike na najmanju moguću meru, te da nastavimo da radimo na podizanju obima i uspešnosti lečenja steriliteta postupcima VTO, da bude što više srećnih roditelja i dece iz tog postupka, ali da se rađaju jedno po jedno, odnosno da pokušamo da primenimo mere za smanjivanje učestalosti blizanaca i trojki kao što su to uradile i vodeće zemlje u ovoj oblasti – priča dr Milatović.

Ove godine očekujemo rekordnih 200 parova blizanaca

Dr Milatović smatra da će 2019. biti rekordna po broju višeplođnih porođaja koji očekuje da će se do kraja godine u Kliničkom centru Vojvodine roditi preko 200 parova blizanaca pošto je trend zabeležen prvih pola godine nastavio da raste.

Iz Betanije podsećaju da je u 2018. godini na 6.545 porođaja rođeno 174 para blizanaca i 16 trojki, što praktično znači da su se blizanci rađali skoro svaki drugi dan a trojke otprilike svake treće nedelje.

Sedam godina smo čekali na bebu i dobili smo blizakinje

Dr Stevan Milatović priznaje da je predivan osećaj za roditelje, ali i za sve zdravstvene radnike u Kliničkom centru Vojvodine kada se rode blizanci i trojke.

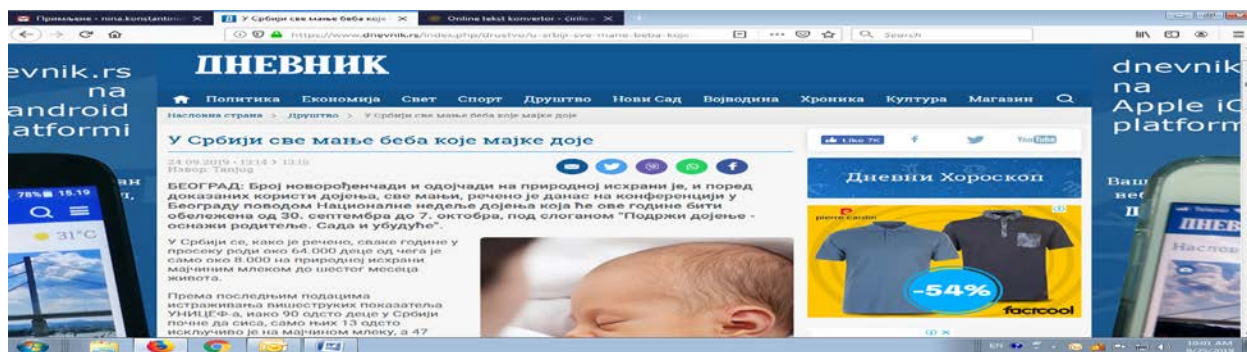
- Oni su nekada rezultat dugogodišnje hrabre borbe roditelja da dobiju potomstvo i za sve zdravstvene radnike je na neki način privilegija da budu na izvoru života i da podele ove srećne momente sa roditeljima – kaže dr Milatović.

Ekipa "Blica" u Betaniji je zatekla Novosađanku Jadranku Miković Džaferović (39) koja je pre par dana postala ponosna majka bliznakinja. Jadranka je carskim rezom rodila dve zdrave devojčice – Kalinu i nepun minut mlađu Sofiju.

- Suprug Aljoša i ja smo sedam godina čekali da dobijemo dete. Odlučili smo se da pre dve godine odemo na konsultacije kod dr Milatovića i evo sada iz drugog puta dobili smo Kalinu i Sofiju. Presrećni smo i nismo mogli da zaustavimo suze radosnice kada su se rodile. Valjda smo od silne želje da dobijemo jednu bebu, dobili dve – priča nam sa širokim osmehom Jadranka. Dodaje da je vest kako će dobiti bliznakinje zatekla celu porodicu.

- Znali smo da postoji mogućnost da dobijemo dve bebe, ali smo mislili da se to neće baš nama desiti. Samo smo se molili bogu da uspe barem jedno i da konačno postanemo roditelji. Međutim, kada su stigli rezultati i prvi ultrazvuk, našoj sreći nije bilo kraja. Moram priznati da su u porodici bili svi zatečeni i pitali se "šta ćemo sad?". Suprug i ja smo ih smirili i rekli im: Ništa, mi ćemo kao i svi drugi. Nismo ni prvi ni poslednji koji su dobili blizance – priseća se Jadranka i kaže da nestrpljivi tata sada ne može da dočeka da sve tri stignu kući i da ih zagrlji i izljubi.

ДНЕВНИК

U Srbiji sve manje beba koje majke doje

BEOGRAD: Broj novorođenčadi i odojčadi na prirodnoj ishrani je, i pored dokazanih koristi dojenja, sve manji, rečeno je danas na konferenciji u Beogradu povodom Nacionalne nedelje dojenja koja će ove godine biti obeležena od 30. septembra do 7. oktobra, pod sloganom "Podrži dojenje - osnaži roditelje. Sada i ubuduće".

U Srbiji se, kako je rečeno, svake godine u proseku rodi oko 64.000 dece od čega je samo oko 8.000 na prirodnoj ishrani majčinim mlekom do šestog meseca života.

Prema poslednjim podacima istraživanja višestrukih pokazatelja UNICEF-a, iako 90 odsto dece u Srbiji počne da sisa, samo njih 13 odsto isključivo je na majčinom mleku, a 47 odsto dece do pet meseci pretežno.

Državni sekretar Ministarstva zdravlja Ferenc Vicko je rekao da je ministarstvo podržalo inicijativu stručnjaka da se preduzmu aktivnosti u cilju povećanja broja dece na prirodnoj ishrani.

Naveo je da je nakon imenovanja nacionalnog koordinatora za dojenje, u prethodnih godinu dana stručni tim izradio Nacionalni program podrške dojenju, porodičnoj i razvojnoj nezi novorođenčeta koji je Vlada Srbije usvojila u julu 2018. godine.

Reč je o programu koji definiše povećanje stope isključivog dojenja za decu do šest meseci sa 13 odsto na 20 odsto do 2021. godine i ima za cilj da omogući potrebne preduslove kako bi se majke motivisale i edukovale da uspostave i što duže, a poželjno je godinu dana, doje decu.

Vicko je rekao da je na inicijativu republičke stručne komisije Ministarstva zdravlja Institut za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut" predložio pokazatelje na osnovu kojih će se pratiti načini ishrane, kontakt majke i bebe "koža na kožu" i razvoj dece od rođenja do navršene druge godine života.

Indikatore evidentiraju od marta 2019. godine sve zdravstvene ustanove u sistemu zdravstvene zaštite i dostavljaju izveštaje institutima/zavodima za javno zdravlje, a Institut za javno zdravlje Srbije sumira podatke na nacionalnom nivou, dodao je Vicko.

Zamenik direktora Kancelarije UNICEF-a za Srbiju Severin Leonardi je rekla da dojenje deci pruža najzdraviji početak života i da je majčino mleko mnogo više od hrane za bebe.

"Ono je najbolji lek za prevenciju bolesti", istakla je Leonardi i dodala da bi na globalnom nivou povećanje dojenja moglo da spreči više od 800.000 smrti dece mlađe od pet godina na godišnjem nivou, kao i 20.000 smrti godišnje od raka dojke kod majki.

Načelnica Centra za promociju zdravlja Instituta za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut" Jelena Gudelj Rakić je rekla da je majčino mleko najzdraviji obrok koji novorođenče i odojče može da ima i da predstavlja način uspostavljanja bliskosti između majke i deteta.

"Uspostavljanjem te veze omogućuje se dobar psihomotorni, intelektualni i svaki drugi razvoj deteta", rekla je ona i dodala da više od 25 godina Institut za javno zdravlje Srbije sa mrežom instituta i zavoda za javno zdravlje podržava aktivnosti na povećanju stope dojenja.

U ovogodišnjoj Nacionalnoj nedelji dojenja širom Srbije biće organizovana predavanja i tribine namenjene sadašnjim i budućim roditeljima.

Tim povodom Institut za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut" je i ove godine raspisao konkurs za izbor najboljih likovnih i literarnih radova za decu predškolskih ustanova i učenike osnovnih škola u Srbiji, a najbolji radovi biće izabrani na nivou instituta i zavoda za javno zdravlje do kraja septembra.

Najbolji dečiji rad biće štampan u vidu postera tokom 2020. godine i distribuiran svim domovima zdravlja u zemlji.